

From: Linda Austere <Linda.Austere@ignitis.lv>

Sent: Monday, March 23, 2026 4:55 PM

UZMANĪBU: Šis e-pasts ir saņemts no ārēja avota.

Esošā un saglabātā piedāvājuma loģika paredz:

- pieteikums → tehniskās prasības → jaudas rezervācija un drošības nauda → vienošanās par procesa īstenošanu → pieslēguma līgums 2 gadu laikā (pie pamatojuma iespēja pagarināt par 1 gadu) → projekta realizācija.

Šāda struktūra ir saprotama no AST viedokļa, jo tā ir vērsta uz to, lai nepieļautu spekulatīvu jaudu rezervāciju un nodrošinātu disciplinētu projekta virzību. Tomēr šī loģika nav saskanīga ar lielu elektroenerģijas ražošanas projektu attīstībā pieņemamajiem kapitālieguldījumu lēmumiem un šādu projektu kopējo dzīves ciklu.

Liela mēroga elektroenerģijas ražošanas projektos pēc tehnisko prasību saņemšanas parasti seko vairāki secīgi posmi:

- tehniskā projektēšana
- projekta risinājumu precizēšana
- būvniecības un iekārtu iepirkumi
- līgumu nosacījumu precizēšana, saskaņošana

kam seko **gala investīciju lēmums** par projektu kopumā, un **tikai pēc tam pilna apjoma neatgriezenisku finanšu saistību uzņemšanās**.

Praksē tieši gala investīciju lēmums ir tas punkts, kurā projekts kļūst pilnvērtīgi investējams un kurā ir ekonomiski pamatoti uzņemties nozīmīgas saistības, **t.sk.** par pieslēguma realizāciju. Šāds lēmums parasti tiek pieņemts tikai tad, kad ir pietiekama skaidrība par kopējām projekta izmaksām, termiņiem, tehnisko risinājumu un finansēšanas nosacījumiem. **Bet būtiski ir atkārtot, ka nozīmīgs sākuma posms ir AST tehniskie noteikumi.**

Līdz ar to faktiskā projektu attīstības secība ir šāda:

- Tehniskās prasības → projektēšana → būvniecības, iekārtu iepirkumi → gala investīciju lēmums → pilnu saistību uzņemšanās.

Un šis process aizņem vidēji 3,5-4 gadus no tehnisko noteikumu saņemšanas brīža.

Neatbilstība starp divām pieejām veidojas termiņos:

- Noteikumu redakcijas 25.4. apakšpunktā ir saglabāts paredzētais pienākums noslēgt pieslēguma līgumu divu gadu laikā no tehnisko prasību izsniegšanas brīža, ar iespēju šo termiņu pagarināt tikai līdz trim gadiem atbilstoši 26.1. apakšpunktam.

Tas praksē nozīmē, ka attīstītājam pilna apmēra saistības par pieslēgumu jāuzņemas būtiski agrāk, nekā ir iespējams pieņemt gala investīciju lēmumu par projektu kopumā.

Jāņem vērā ka līdz ar tehnisko noteikumu izdošanu, attīstītājam jau iestājas finanšu slogs (ar drošības naudu), kas kalpo kā filtrs nenopietniem vai spekulatīviem projektiem. 2 gadu termiņa saglabāšana, pēc kura jāuzņemas vēl lielāks finanšu slogs, faktiski rada papildus finanšu slogu pirms gala investīciju lēmuma.

Šādā pieeja nedod pievienoto vērtību vai praktisku ieguvumu nevienai no pusēm, proti, tā rada papildus risku attīstītājam (kā arī finansiālu slogu), kā arī AST kur pastāv risks, ka pieslēguma līgums netiek realizēts.

Papildus ir vērts norādīt, ka pieslēguma infrastruktūra kļūst funkcionāli izmantojama tikai pēc tam, kad pats projekts ir realizēts un sagatavots pieslēgšanai. Tas nozīmē, ka agrāka līguma noslēgšana pati par sevi nepadara projektu ātrāk realizējamu, ja paralēli vēl nav pabeigta projektēšana, noslēgti visi būvniecības iepirkumi, piegādes līgumi un **pieņemts gala investīciju lēmums**.

26.1. apakšpunktā paredzētā iespēja pagarināt termiņu par vienu gadu formāli rada elastību, tomēr būtībā tā problēmu neatrisina. Pirmkārt, jau minēto projektu attīstības termiņu dēļ (3,5-4 gadi līdz ir iespējams pieņemt gala investīciju lēmumu). Otrkārt, termiņa pagarinājums ir pieļaujams tikai tad, ja sistēmas lietotājs spēj pierādīt no sevis neatkarīgus iemeslus - kas nozīmē, ka pieeja netiek balstīta uz reālo projektu attīstības ciklu (nepieciešamo laiku), bet uz individuāliem izņēmumiem. Šāda pieeja arī rada administratīvo slogu un nenoteiktību, jo attīstītājam ir ne tikai jāpierāda objektīvi apstākļi, bet arī jāpaļaujas uz individuālu izvērtējumu.

Lai saglabātu regulējuma mērķi, novērst spekulatīvu jaudas rezervāciju, un vienlaikus labāk saskaņotu regulējumu ar kapitālietilpīgu projektu attīstības ciklu, būtu lietderīgi izvērtēt elastīgāku termiņa modeli.

Šāds modelis varētu paredzēt, ka pieslēguma līguma noslēgšanas termiņš tiek pagarināts līdz termiņam, kas ir tuvāks reālajam **gala investīciju lēmumam**, vai arī tiek noteikta elastīgāka pieeja atkarībā no projekta attīstības stadijas, nevis tikai formāla divu gadu termiņa ar izņēmuma pagarinājumu.